

І СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Управління особистими фінансами
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС». Кафедра фінансів банківської справи та страхування, кафедра міжнародних економічних відносин
Розробник(и)	Д'яконова Ірина Іванівна., професор, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин Семеног Андрій Юрійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський), другий (магістерський) рівень вищої освіти
Семестр вивчення навчальної дисципліни	<i>16 тижнів протягом</i>
Обсяг навчальної дисципліни	<i>Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 32 годин становить контактна робота з викладачем (16 години лекцій, 16 години практичних робіт), 118 годин становить самостійна робота</i>
Мова(и) викладання	<i>Української мови</i>
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	<i>Вибіркова навчальна дисципліна загальноуніверситетського вибору</i>
Передумови для вивчення дисципліни	<i>Передумови відсутні</i>
Додаткові умови	<i>Додаткові умови відсутні</i>
Обмеження	<i>Обмеження відсутні</i>
3. Мета навчальної дисципліни	

Метою навчальної дисципліни є формування студентами системи знань щодо сучасних підходів, правил та принципів розробки власної фінансової стратегії, вмінь та навичок оцінювати, аналізувати та застосовувати на практиці методи, правила та принципи персональної фінансової стратегії.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи управління особистими фінансами

1. Категорійний апарат, сутність та значення особистого стратегічного планування
2. Теоретичні основи категорій : гроші та фінанси.
3. Особисте фінансове планування як система цінностей та звичок.

Тема 2. Особисте фінансове планування: інструментарій та сучасні реалії України та світу .

1. Сімейний бюджет та принципи його укладання, аналізу та виконання.
2. Особливості формування сімейного бюджету в Україні.
3. Правила фінансової обачливості домогосподарств розвинутих країн світу.

Тема 3. Принципи та правила формування заощаджень.

1. Благо, корисність, споживання.
2. Теорія раціональної поведінки.
3. Теорія поведінкових фінансів.

Тема 4. Банки та банківські продукти в системі особистого фінансового менеджменту

4. Інфраструктура та принципи роботи банків та банківської системи .
5. Депозити та кредити як інструмент фінансового планування.
6. Платіжні системи – можливості для раціонального заощадження.

Тема 5. Формування особистих пенсійних програм

1. Світовий досвід реформування пенсійного забезпечення
2. Пенсійна реформа України: сутність та перспективи розвитку.
3. Техніки формування особистих пенсійних планів та стратегій .

Тема 6. Страхування – перспективи для особистого використання.

1. Сутність, принципи та значення страхування.
2. Страховий поліс: правила укладання та аналізу переваг та ризиків.

Тема 7. Тайм-менеджмент та особистий розвиток.

1. Сутність, принципи, функції теорії управління робочим часом, цілепокладання та планування.
2. Принципи особистого тайм-менеджменту.

Тема 8. Мотивація як ключовий інструмент реалізації цілей та завдань фінан-

МОН України		стор.3
СумДУ		
<p>сової стратегії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція теоретичних концепцій мотивації. 2. Формування відповідного відношення до грошей на кожному рівні потреб. 3. Система цінностей в стратегії фінансового планування. 		
<p>5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни</p>		
<p>Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:</p>		
РН1.	Проводити оцінку власних здібностей до розуміння фінансових категорій та правил в контексті прийняття фінансових рішень	
РН2.	Вміти формулювати і вирішувати управлінські рішення щодо формування особистого фінансового плану на короткострокову та довгострокову перспективу	
РН3.	Вміти обґрунтовано приймати фінансові рішення щодо формування особистих фінансових, пенсійних та страхових планів	
РН4.	Ввикористовувати сучасні методи, принципи та процедури мотиваційного та ціннісного підходів в процесі розробки та реалізації особистого фінансового плану	
<p>6. Види навчальної діяльності та навчальних занять</p>		
<p>6.1 Види навчальних занять</p>		
<p><i>Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л) та практичні заняття (ПЗ):</i></p> <p><i>Тема 1. Теоретичні основи управління особистими фінансами.</i></p> <p>Л 1. Теоретичні основи управління особистими фінансами..</p> <p>ПЗ 1. Теоретичні основи управління особистими фінансами..</p> <p><i>Тема 2. Особисте фінансове планування: інструментарій та сучасні реалії України та світу.</i></p> <p>Л 2. Особисте фінансове планування: інструментарій та сучасні реалії України та світу..</p> <p>ПЗ 2. Особисте фінансове планування: інструментарій та сучасні реалії України та світу.</p> <p><i>Тема 3. Принципи та правила формування заощаджень.</i></p> <p>Л 3. Принципи та правила формування заощаджень.</p> <p>ПЗ 3. Принципи та правила формування заощаджень.</p> <p><i>Тема 4. Банки та банківські продукти в системі особистого фінансового менеджменту.</i></p> <p>Л 4. Банки та банківські продукти в системі особистого фінансового менеджменту.</p> <p>ПЗ 4. Банки та банківські продукти в системі особистого фінансового менеджменту..</p> <p><i>Тема 5. Формування особистих пенсійних програм</i></p>		

МОН України		стор.4	
СумДУ			
<p>Л 5. Формування особистих пенсійних програм. ПЗ 5. Формування особистих пенсійних програм.</p> <p><i>Тема 6. Страхування – перспективи для особистого використання.</i> Л 6. Страхування – перспективи для особистого використання. ПЗ 6. Страхування – перспективи для особистого використання.</p> <p><i>Тема 7. Тайм-менеджмент та особистий розвиток.</i> Л 7. Тайм-менеджмент та особистий розвиток. ПЗ 7. Тайм-менеджмент та особистий розвиток.</p> <p><i>Тема 8. Мотивація як ключовий інструмент реалізації цілей та завдань фінансової стратегії</i> Л 8. Мотивація як ключовий інструмент реалізації цілей та завдань фінансової стратегії ПЗ 8. Мотивація як ключовий інструмент реалізації цілей та завдань фінансової стратегії.</p>			
6.2 Види навчальної діяльності			
<p>НД 1. Підготовка до лекцій. НД 2. Проведення тренінгів-тестів. НД 3. Проведення ділових ігор. НД 4. Написання контрольної роботи.</p>			
7. Методи викладання, навчання			
<p>Дисципліна передбачає навчання через:</p> <p>МН1. традиційні та проблемні лекції; МН2. практичні заняття; МН3. групові роботи у вигляді ділових ігор.</p> <p>Лекції надають студентам матеріали з теоретичних та методологічних основ бренд-менеджменту, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти (РН 1, РН2, РН 3, РН 4). Практичні заняття надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практиці (РН 1, РН 2, РН 3, РН 4). Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій та практичних занять.</p>			
8. Методи та критерії оцінювання			
8.1. Критерії оцінювання			
Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$

МОН України			стор.5
СумДУ			
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

8.2 Методи формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання:
МФО 1. опитування та усні коментарі викладача за його результатами;
МФО 2. поточне тестування;
МФО 3. обговорення презентацій здобувачами вищої освіти;
МФО 4. аналіз та обговорення ситуаційних завдань.

8.3 Методи сумативного оцінювання

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань, перевірки презентацій, аналітичної роботи. Всі роботи повинні бути виконані самостійно.

Оцінка студента формується таким чином:

1. Робота на лекційних заняттях – всього 10 балів.
2. Робота на практичних заняттях – всього 25 балів.
3. Виконання завдань ділової гри – всього 25 балів.
4. Складання поточних контрольних робіт та комплексного письмового модульного контролю – всього 40 балів.

9. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

9.1 Засоби навчання

Навчальний процес потребує використання мультимедійної, відео- і звуковідтворювальної, проєкційної апаратури (ЗН1); комп'ютерів, комп'ютерних мереж та систем (ЗН2); бібліотечні фонди (ЗН3).

9.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література:

1. Пахненко, О.М. Ілюстрований посібник із фінансової грамотності для школярів [Текст]: навч. посіб. / О.М. Пахненко, М.М. Бричко, А.Ю. Семенов. - Суми: СумДУ, 2017. - 156 с. -
2. Шевченко, А. Диджитал Ера. Просто о цифровых технологиях. Київ: Саммит-кн., 2018. 457 с.
3. Тегмарк М. Життя 3.0. Доба штучного інтелекту. Наш Формат, 2019. 432 с.
4. Томас Э. Основы Big Data. Концепции, алгоритмы и технологии. Издательство: Баланс Бизнес Букс, 2018. 320 с.

5. Пістунов І. М. Електронна економіка. Том 1. Криптовалюта. Big Data. Донецьк: НГУ, 2017. 281 с.
  6. Пістунов І. М., Борщ Т. В. Інформаційні системи в фінансово-кредитних установах: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 234 с.
- Допоміжна література:
1. Міжнародні фінанси: навч. посіб./ [І.І.Д'яконова, М.І.Макаренко, Ф.О. Журавка та ін.]; за ред.. М.І. Макаренка та І.І. Д'яконової. – К.: «центр учбової літератури», 2013. – 548 с.
  2. Д'яконова, І.І. Дослідження оцінки рівня фінансової стабільності, як складового елементу механізму державного регулювання банківської системи / І.І. Д'яконова, Є.Ю. Мордань // Бізнес Інформ. – 2015. – №1. – С. 302-307.
  3. D'yakonova, I. Improvement of the enterprise economic security management in global environment [Текст] / I. D'yakonova, A. Nikitina , N. Gurvits// Geopolitics under Globalization . – Sumy : Business Perspectives. – 2018. – Vol. 2, Issue 1. – P. 19-26. – [https://doi.org/10.21511/gg.02\(1\).2018.03](https://doi.org/10.21511/gg.02(1).2018.03).
  4. D'yakonova, I. Estimation of Fintech market in Ukraine in terms of Global development of financial and banking systems [Текст] / J. Haber, I. D'yakonova, A. Milchakova // Public and Municipal Finance. – Sumy : Business Perspectives. – 2018. – Vol. 2, 2018. – P. 14-23.
  5. Д'яконова, І.І. , Сучасний стан та перспективи колаборації банків та FINTECH / Д'яконова, І.І., Павленко Л., Криклій О. С // Проблеми і перспективи економіки та управління : науковий журнал / Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів : ЧНТУ, 2019. – № 1 (17). – 286 с.
  6. Криптовалюти в Україні: технологія, ринок, регулювання. Проект USAID «Трансформація фінансового сектору». URL: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/01/Cryptocurrency_Paper_Sept2018_ua.pdf.
  7. Фоусет Т., Провост Ф. Data Science для бізнесу. Як збирати, аналізувати і використовувати дані. Наш Формат, 2019.
  8. ФІНТЕХ В УКРАЇНІ: тенденції, огляд ринку та каталог . Проект USAID «Трансформація фінансового сектору». URL: https://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf.
  9. Banking on the future: an exploration of

МОН України		стор.7
СумДУ		
	FinTech and the consumer interest. Consumers International. 10. Blurred lines: How FinTech is shaping Financial Services. PricewaterhouseCoopers, 2016.	

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
денна форма навчання <i>(азначити – денна або заочна (дистанційна))</i>							
	Тема 1. Теоретичні основи управління особистими фінансами.	20	2	2	-	16	-
	Тема 2. Особисте фінансове планування: інструментарій та сучасні реалії України та світу.	18	2	2		14	-
	Тема 3. Принципи та правила формування заощаджень	18	2	2	-	14	-
	Тема 4. Банки та банківські продукти в системі особистого фінансового менеджменту.	18	2	2	-	14	-
	Тема 5. Формування особистих пенсійних програм	20	2	2	-	16	-
	Тема 6. Страхування – перспективи для особистого використання	20	2	2	-	16	-
	Тема 7. Тайм-менеджмент та особистий розвиток	18	2	2	-	14	-
	Тема 8. Мотивація як ключовий інструмент реалізації цілей та завдань фінансової стратегії	18	2	2	-	14	-
	Диференційований залік	-	-	-	-	-	-
	Всього з навчальної дисципліни за денною формою навчання	150	16	16	-	118	-

Схвалено на засіданні кафедри, протокол № _____ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

ПОГОДЖЕНО:¹⁾

Керівник проєктної групи (гарант освітньої програми «__»)
_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

МОН України		стор.9
СумДУ		

Керівник проєктної групи (гарант освітньої програми « »)

_____

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

МОН України	Методична інструкція.	стор.10
СумДУ	Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми з навчальної дисципліни. Додаток 4 – Засоби навчання	Версія 01

Додаток 2

РОБОЧИЙ РЕГЛАМЕНТ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТИМИ ФІНАНСАМИ»

(денна форма навчання).

- Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150 год./5 кред.; Лк. – 16 год./8; пр. – 18 год./8; СРС – 118 год.; МА (модульна атестація – Д/з).
- Організація навчального процесу:** семестрів викладання – 1; модульних циклів – 1.
- Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів.
- Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:**
  - Робота на лекційних заняттях** – всього 10 балів, при відвідуванні 100% аудиторних занять; за наявності пропусків з неповажної причини кількість балів пропорційно знижується.
  - Виконання завдань на практичних заняттях** – всього 15 балів.
  - Виконання поточних контрольних робіт** – всього 20 балів
  - Складання комплексного письмового модульного контролю** – всього 20 балів (1 захід у кінці модульного циклу);
  - Виконання завдань ділової гри** – всього 10 балів
  - Виконання індивідуальних робіт** - всього 25 балів (домашня робота).
- Підсумок рейтингових балів за модульними циклами (при позитивному оцінюванні):**
1-й модульний цикл: (8 лк, 8 пр.з., розрахункова робота, модульний контроль) – **60...100 балів.**
- Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:** перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п. 5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.
- За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт:**
  - за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
  - за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
  - за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.
- Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:** оцінювання відповідно до отриманих за семестр рейтингових балів здійснюється за такою шкалою:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 (F), до заходу підсумкового семестрового контролю не допускаються.

Лектор потоку _____

І.І. Д'яконова

Завідувач кафедри _____

Ю.М. Петрушенко